

Mysteriet "Väderkvarnen i Fors"

(bilden ur Arne & Ulla Roswalls samlingar)

Detta gamla vykort (från 1890) visar Fors No 1 från väster, från Västerfors.

Uppe till höger syns mangårdsbyggnaden som ursprungligen uppfördes 1754 av dåvarande ägaren grosshandlaren Henrik Busch. Den ersattes 1937 av den nuvarande byggnaden på samma ställe. Framför/under ses kvarnen och till vänster om denna sågen som fanns under några årtionden runt sekelskiftet. Ovanför sågen ligger det dåtida magasinet och stallet.

Men vad är det som skymtar uppe till vänster i bilden?

Enligt många utsago och tolkning – en väderkvarn!

Trots ivrigt forskande i ärendet kan vi inte någonstans finna att det funnits en väderkvarn på Fors. Väderkvarnar var mycket ovanliga i dessa trakter och det ligger ju en vattenkvarn intill.

Enligt expertis skulle det röra sig om en s.k. holländare eller hättkvarn som var vanlig i Skåne förr i tiden.

Denna kvarntyp skiljer sig från den vanligare stolpkvarnen genom att endast hättan, kvarnens överdel, kunde vridas.

Några säkra spår efter "kvarnen" går inte att finna i naturen, inte heller på dåtida kartor.

Är det kanske inte en kvarn utan något helt annat?

